

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2022-526

14.6.2022

Fremtind Forsikring AS

Ulykke

Fasademontør/stål- og platemontør – unntak for yrker med forhøyet ulykkesrisiko – fal. §§ 13-6 og 11-2 (2) b).

Forsikrede var på jobboppdrag i en næringspark som fasademontør/stål- og platemontør, da han ble skadet etter å ha fått en takplate i hodet. Selskapet avslo forsikredes krav under en reiseforsikring. I den forbindelse viste selskapet til at vilkårene unntok fra dekning skader som oppstod under utøvelse av yrker med forhøyet ulykkesrisiko, eksemplifisert med håndverksyrker og yrker som utøves i høyden. Saken reiste spørsmål om selskapet kunne påberope seg unntaket, herunder om unntaket var en ansvarsbegrensning og dermed måtte inntas i forsikringsbeviset. Nemnda bemerket at selskapet kan unnta fra dekningen skader som oppstår under utøvelse av yrker med forhøyet ulykkesrisiko, men dette er ansvarsbegrensninger som omfattes av fal. § 13-6 og som må inntas i forsikringsbeviset. Dette var ikke gjort i denne saken og selskapet hadde ikke sannsynliggjort at forsikrede likevel kjente til suspensjonsklausulen. Selskapet kunne da ikke påberope vilkårsbegrensningen og forsikrede ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (fasademontør/stål- og platemontør) ble skadet 27.6.19 da han skulle montere takplater.

Forsikredes tidligere advokat uttalte 18.10.21 i e-post til selskapet:

(...) jobber som nevnt som stål- og platemontør (dvs. som montør av f.eks. porter, dører, stålsøyler m.m.). Da jeg ikke kan se at dette er et yrke som er unntatt fra dekningen under ovennevnte forsikring i henhold til definisjonen av "yrker med forhøyet ulykkesrisiko" i punkt 11.3.2 i forsikringsvilkårene, tillater jeg meg vennligst å be dere revurdere avslaget i deres første e-post av 24.10.19.

I skademelding av 7.11.21 skriver forsikrede at han var "Fasade montør" og at ulykken skjedde på "(...) næringspark" i arbeidstiden. Skadehendelsen beskrives slik:

Ulykken skjedde i forbindelse med montering av takplater med kran bil.

Jeg og min partner holdt på å sette opp et halvtak. Med stålsøyler og sperr. Vi nærmet oss ferdig ta min partner og kran bilsjåfør begynte å heise takplater. Jeg sto nede på bakken å strammet bolter. Plutselig hørte jeg et smell å så opp da kom tak plata midt i mot hodet å i ren reflex tok jeg opp hendene for å beskytte hodet. Å ble skade i begge hender. (Platen var ikke stoppet i henhold å skle ut av stroppene) (innleid kran firma)

Selskapet uttalte i brev av 16.11.21 at forsikrede ikke hadde krav på erstatning under dekningen "Topp reise", ettersom forsikringen ikke dekket skader som oppstår i arbeidstiden. Det ble vist til at etter vilkårenes pkt. 11.3.2, er skader som oppstår under utøvelse av yrker med forhøyet ulykkesrisiko, unntatt.

Forsikrede har i det vesentlige anført at han har krav på erstatning. Hans yrke er ikke omfattet av unntaket for yrker med forhøyet ulykkesrisiko i vilkårenes pkt. 11.3.2.

Selskapet har i det vesentlige anført at forsikrede ikke har krav på erstatning etter hendelsen 27.6.19. Han er stål- og platemontør i et firma som driver med beslag til industri- og forretningsbygg, samt stål-konstruksjoner, tak og fasader. Dette er et håndverkeryrke, og et yrke som utøves i høyden.

Unntaket er en objektiv begrensning knyttet til utførelsen av et yrke, og ikke til en "farlig virksomhet". Selskapet kan fritt avtale en slik begrensning, uten å måtte fremheve begrensningen i forsikringsbeviset, jf. også Wilhelmsen, *Forsikringsbevis til nytte og besvær*, TFE-2007-243, s. 243-267. Det er dessuten ikke vanlig praksis at forsikringsselskapene fremhever disse klausulene i forsikringsbeviset.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Forsikrede var i arbeid da han ble skadet. Det er ikke opplyst noe om at han har krevd yrkesskadeerstatning. Saken for nemnda gjelder krav under dekningen "Topp reiseforsikring". Nemnda legger til grunn at forsikringen får anvendelse fordi forsikrede på skadetidspunktet ikke var på sitt faste arbeidssted.

Etter forsikringsvilkårene pkt. 11.1 omfatter dekningen ulykkesskade "forårsaket av en plutselig ytre og uforutsett fysisk begivenhet (ulykkestilfelle) som rammer forsikrede i forsikringstiden". Det fremgår imidlertid dessuten av samme punkt i vilkårene at dekningen *ikke* omfatter en lang rekke nærmere angitte aktiviteter som f.eks. fjellklatring, fallskjermhopping, off-pistkjøring og slagsmål. Unntaket gjelder også "Utøvelse av yrker med forhøyet ulykkesrisiko". Dette uttrykket er definert i pkt. 11.3.2:

Yrker med forhøyet ulykkesrisiko» forstås som blant annet:

- Utøves i høyden (stige, stillas, lift og lignende)
- Håndtverksyrker (snekker, elektriker, maler, vaktmester, rørlegger og lignende)
- Produksjon- og lagerarbeid
- Vei- og anleggsarbeider
- Institusjonsmedarbeider
- Innebærer omgang med kjemiske midler, eksplosiver
- Jordbruk, skogbruk, husdyrhold og reindrift
- Transportvirksomhet
- Renovasjonsarbeid
- Yrkesfiske, dykking og all offshorevirksomhet
- Vakthold, militær tjeneste, brann-, politi og fengselsvesen
- Stuntaktiviteter og luftakrobatik

Det er ikke tvilsomt at selskapet i forsikringsvilkårene kan regulere hvilke hendelser som gir rett til utbetaling under forsikringen. Det er videre sikker rett at det er kravstiller – forsikrede – som må sannsynliggjøre at vilkårene for rett til erstatning er oppfylt, og at selskapet må sannsynliggjøre at en unntaksbestemmelse får anvendelse. Saken her gjelder selskapets bruk av unntaksbestemmelsen. Nemnda kan ikke se at det er vurdert om skaden er en ulykkesskade.

Unntak for farlige aktiviteter, som de som er regnet opp i pkt. 11.1.1, er ikke uvanlige i vilkårene for ulykkesforsikring. Nemnda behandlet i 2007 i FSN-6404 en sak hvor selskapet i en kollektiv ulykkesforsikring hadde gjort unntak for "yrker med forhøyet ulykkesrisiko" definert som "yrker som utøves i høyder (stige, stillas, lift og lignende), ved hjelp av maskiner ...". I den saken kunne selskapet ikke legge frem kopi av forsikringsbeviset, men opplyste at begrensningen var klart og detaljert fremsatt i et informasjonsbrev som ble sendt alle medlemmer av den kollektive dekningen slik at "hensynet bak FAL § 11-2 bokstav B" var ivarettatt. I den saken kom nemnda til at den forsikrede ikke utøvde et yrke som ble utøvd i høyden, selv om han ble skadet ved et fall fra et tak hvor han ryddet snø.

Unntaksbestemmelser av dette slaget innebærer at dekningen suspenderes når den forsikrede utfører en aktivitet som er regnet opp i bestemmelsen, f.eks. fjellklatring eller fallskjermhopping. Det må likevel foreligge en sammenheng mellom den suspenderte virksomheten (angitte aktiviteten) og forsikringstilfellet. Dersom forsikringstilfellet ikke er et utslag av den unntatte aktiviteten, men skyldes en mer alminnelig hendelse, er forsikringstilfellet omfattet, jf. Selmer, Forsikringsrett, 2. utgave, 1982 s. 263 og NOU 1983: 56 s. 79. Nemnda viser til at selskapet selv angir et slikt kausalitetskrav i den aktuelle reiseforsikringen for så vidt gjelder reisesyke. Oppregningen i vilkårene pkt. 10.1 innledes med: "utgifter *som skyldes følgende* aktiviteter:". Et slik kausalitetskrav følger også av forsikringsavtaleloven § 13-6.

Om den nærmere tolkningen av unntaksbestemmelser for yrker med forhøyet ulykkesrisiko viser nemnda til merknadene i den nevnte FSN-6504.

I saken her utfører forsikrede et arbeid som kan rubriseres både som et håndverksyrke og et yrke som utøves i høyden. Nemnda finner det heller ikke tvilsomt at suspensjonsklausulen får anvendelse. Men slik nemnda ser det, er det en ansvarsbegrensning som er omfattet av fal. § 13-6 som gjelder tilfeller hvor forsikrede utsetter seg for en større skaderisiko – objektiv fareøkning – enn selskapet er innstilt på å dekke. Det er imidlertid da en forutsetning for at selskapet skal kunne påberope seg et slikt unntak at selskapet har fremhevet unntaket i forsikringsbeviset, jf. fal. § 11-2 annet ledd bokstav b). Dessuten må det dreie seg om konkretiserte unntak. I denne saken er kravet om konkretisering etter nemndas syn ikke noe problem, men nemnda kan ikke se at selskapet har tatt inn opplysninger om de omfattende unntakene i forsikringsbeviset. Ettersom selskapet ikke har sannsynliggjort at forsikrede likevel kjente til suspensjonsklausulen for utøvelse av yrke med forhøyet ulykkesrisiko, er nemnda kommet til at forsikrede må gis medhold i sin klage.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Forsikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).